

Onderwerp : Projectplan Waterwet 'Renovatie stuw Den Helder Boven Slinge te Winterswijk'

Status : Definitief besluit

Datum vastgesteld door het college van dijkgraaf en heemraden : 16 februari 2016

Bijlagen

1. Situatie tekening nr. 01 (Arcadis, versie D!1 d.d. 09-11-2015)
2. Dwars- en Lengteprofielen tekening nr. 02 (Arcadis, versie D d.d. 03-11-2015)
3. Details tekening nr. 03 (Arcadis, versie D d.d. 03-11-2015)
4. Artist Impression nieuwe situatie
5. Projectlocatie
6. Memo analyse noodzaak voor omloop bij stuw Den Helder (WRIJ, unit K&A, d.d. 07-10-2015)
7. Inundatiekaarten huidige situatie en nieuwe situatie voor T10 en T100 in zomer- en wintersituatie.

NB. Op 8 juni 2015 is een ontwerp projectplan Waterwet voor dit project vastgesteld door het college van dijkgraaf en heemraden. Omdat hierna het plan substantieel is gewijzigd is op 1 december 2015 dit plan ingetrokken en op genoemde datum in gewijzigde vorm opnieuw vastgesteld.

Projectplan Waterwet

Het college van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Rijn en IJssel heeft besloten, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, het onderhavige projectplan Waterwet voor het project 'Renovatie stuw Den Helder Boven Slinge te Winterswijk' vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit plan.

Overeenkomstig artikel 5.4, tweede lid, van de Waterwet bevat een projectplan Waterwet een beschrijving van het betrokken werk, de wijze waarop het werk wordt uitgevoerd alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

1 Projectbeschrijving

Het monumentale stuw- en watermolencomplex Den Helder in de Boven Slinge bij Winterswijk wordt geheel gerestaureerd. In een samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat het waterschap het stuwrecht met peilbeheer overneemt van de huidige eigenaar en de stuw met kademuuren en brug renoveert. De eigenaar zorgt voor de restauratie van de molengebouwen en het aanbrengen van de waterraderen (subsidievoorwaarde).

In dit projectplan Waterwet gaat het om de onderdelen die het waterschap realiseert. Voor de relevante waterhuishoudkundige delen van de watermolen zal de eigenaar een watervergunning aanvragen bij het waterschap.

1.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?

De bestaande handbediende schotbalken stuw wordt vervangen door een volledig automatisch werkende kantelstuw. De bestaande kademuur aan de linkeroever, die ook dient als landhoofd voor de brug, wordt vervangen.

1.2 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?

Vervangen stuw

De bestaande houten schotbalken stuw in de Boven Slinge wordt vervangen door een op afstand bedienbare automatisch werkende kantelstuw. De constructie van de huidige stuw, in combinatie met de handmatige bediening, leidt regelmatig tot grote peilfluctuaties. Bovendien lekt via de huidige stuwconstructie water weg in droge periodes. Het vervangen van de handbediende stuwconstructie door een automatisch werkende stuw betekent een verbetering van het peilbeheer, een minder fluctuerende waterstand en minder lekkage. Door de automatisering en aansluiting op het meetnet van het waterschap voldoet de nieuwe stuw aan de huidige eisen van bedrijfsvoering en is het waterpeil op afstand in te stellen en te beheren.

De stuw wordt zodanig ingepast dat deze voldoet aan de monumentale en cultuurhistorische randvoorwaarden.

NB: De stuwconstructie wijzigt, het waterschap neemt het stuwrecht over en is na realisatie belast met het beheer en onderhoud van de stuw. Het bestaande streefpeil van 33,95+ NAP wijzigt niet.

Vervanging kademuur

De bestaande kademuur aan de linkeroever (stroomafwaarts kijkend) dient tevens als landhoofd (fundatie) van de brug. Deze kademuur is constructief erg slecht en staat op een slecht draagkrachtige ondergrond. De fundatie van de brug is in het geding. De kademuur wordt vervangen door een nieuwe betonnen kademuur staand op een nieuw aan te brengen fundering. De betonnen kademuur wordt (bij voorkeur) bekleed met vrijkomende metselstenen van de te slopen kademuur en / of met bijpassende stenen zodat het ontstane beeld aansluit bij de cultuurhistorische omgeving.

Groot onderhoud

Naast boven genoemde aanpassingen en wijzigingen worden een aantal onderdelen gerenoveerd. Deze werkzaamheden zijn onderdeel van het totale project, maar betreft geen onderdeel van dit projectplan. Om een volledig beeld te geven van de werkzaamheden die het waterschap ter plaatse uitvoert, is een opsomming van deze werkzaamheden opgenomen in paragraaf 3.4.

Een overzicht van de uit te voeren werkzaamheden is weergegeven op bijgevoegde ontwerptekeningen 01 (versie D!1), 02 (versie D) en 03 (versie D) van Arcadis.

1.3 Welke voorzieningen worden getroffen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te beperken?

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien, die uitvoering van het project in de weg staat. Voor eventueel financieel nadeel, dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van het projectplan, kan een benadeelde een beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend,

voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende op andere wijze is verzekerd.

Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding.

Alhoewel het geen grootschalige werkzaamheden betreffen hebben deze werkzaamheden wel enige impact op de omgeving.

Tijdelijke afsluiting van wegen en fietspaden

Voor de aanleg van een tijdelijke bypass, het droogzetten en drooghouden van de bouwput en het vervangen van de brug over de stuw is de Mr. A. Th. ten Houtenlaan en de brug over de stuw tijdelijk afgesloten. De periode van tijdelijke afsluiting wordt tijdig aangekondigd.

De tijdelijke afsluiting van de Mr. ten Houtenlaan en de brug over de stuw (beiden openbare wegen) heeft het volgende tot gevolg en daarvoor zijn de volgende maatregelen getroffen:

- a. Afsluiting doorgaand openbaar fietspad.
In samenwerking met de gemeente wordt een omleidingsroute ingesteld.
- b. Woning Mr. A. Th. ten Houtenlaan 3 is niet c.q. slecht bereikbaar.
Om de bereikbaarheid van het perceel en de woning te garanderen kan de bewoonster vanaf de zijde van de Oude Bochooltsebaan gebruikmaken van het Schepersbospad (particuliere weg) als tijdelijke ontsluiting van en naar haar perceel of via een tijdelijk aan te leggen voetbrug over de Boven Slinge ter hoogte van haar perceel. De bereikbaarheid van het perceel wordt te allen tijde gewaarborgd.
- c. Het restaurant aan de Mr. A. Th. ten Houtenlaan 4 is slecht bereikbaar en kan hiervan overlast ervaren. Met de restauranthouder zijn afspraken gemaakt over de afscherming van het werkterrein en de bereikbaarheid. Voor fietsers en auto's wordt een omleidingsroute aangegeven en het restaurant blijft lopend vanaf de parkeerplaats bereikbaar.

De werkruimte rond de stuw en de tijdelijk aan te leggen bypass is beperkt en ligt direct naast de historische watermolens en het restaurant. Verder is er sprake van verhuur van roeiboten en toeristische fiets- en wandelpaden. Afzetting van, en veiligheid op, het werkterrein en de directe omgeving vraagt om bijzondere aandacht tijdens de uitvoering.

Bemaling en aanbrengen damwanden

Bemaling van grondwater en het aanbrengen en verwijderen van tijdelijke damwanden kan leiden tot geluidsoverlast en ongewenste zettingen van de ondergrond. De gebruikte apparatuur is geluid gedempt en trillingsarm.

Voor en na de uitvoering van de werkzaamheden wordt een bouwkundige inspectie uitgevoerd van de belendende panden.

Waterafvoer Boven Slinge

Voor de vervanging van de stuw moet de Boven Slinge tijdelijk worden afgedamd en omgeleid. Hiertoe worden twee tijdelijke dammen aangelegd, een stroomopwaarts van de stuw en een benedenstrooms in de molenkolk. De ontstane bouwput wordt door middel van bemaling droog gehouden. De waterafvoer van de Boven Slinge geschiedt via een tijdelijk aan te leggen bypass langs de stuw aan de zijde van het restaurant. Aanvullend hieraan dient de opdrachtnemer de waterafvoer van de Boven Slinge tijdens de werkzaamheden voor 100% te waarborgen. De opdrachtnemer is hiervoor verantwoordelijk en bepaalt de wijze waarop de waterafvoer wordt gewaarborgd.

2 Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de Waterwet gericht op:

- a. voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Conclusie:

a. voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

De constructie van de huidige stuw, in combinatie met de handmatige bediening, leidt regelmatig tot peilfluctuaties. Bovendien lekt via de huidige stuwconstructie water weg in droge periodes. Het vervangen van de handbediende stuwconstructie door een automatisch werkende stuw betekent een verbetering van het peilbeheer, een minder fluctuerende waterstand en minder lekkage. Met de nieuwe automatische stuw wordt het peilbeheer sterk verbeterd en worden de jaarlijkse piekwaterstanden gereduceerd ten opzichte van de huidige situatie.

Hydrologische berekeningen tonen aan dat de nieuwe stuw het streefpeil van 33,95+ NAP kan handhaven tot een waterstand die eens per 10 jaar (T10) voorkomt. Bovendien zorgt de nieuwe stuw voor verlaging van de T10 en T100 waterstanden bovenstrooms van de stuw met ca. 10 cm ten opzichte van de huidige situatie (zowel zomer- als wintersituatie, rekening houdend met toekomstige klimaatscenario's en contractuele verplichtingen met de eigenaar van landgoed Den Schooten, zie bijlagen 6 en 7 bij dit projectplan). Het huidige streefpeil voor de Boven Slinge bij stuw den Helder (33,95+ NAP) blijft ongewijzigd.

b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen

De geplande maatregelen hebben geen effect op de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem.

c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen

De stuw ligt tussen de toeristische watermolens van Den Helder. In het ontwerp wordt waar mogelijk gerefereerd aan de cultuurhistorie van de omgeving. De karakteristieke ladderconstructie voor het openen en sluiten van de molengangen wordt in de constructie zichtbaar gemaakt als verwijzing naar de situatie waarbij de stuw was voorzien van meerdere waterraderen. De kademuur aan de linkeroever wordt uitgevoerd met metselstenen van de bestaande kademuur zodat het ontstane beeld aansluit bij de cultuurhistorische omgeving.

3 Wijze van uitvoering

3.1 Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is voor het gebied waar het project wordt uitgevoerd het bestemmingsplan Buitengebied Winterswijk vastgesteld. De voorgenomen activiteiten passen geheel binnen het geldende bestemmingsplan.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd. Onderdeel van deze omgevingsvergunning is de monumentenvergunning.

Het ontwerp houdt rekening met de cultuurhistorische aspecten en is afgestemd met de gemeente Winterswijk en de provincie Gelderland.

In voorbereiding op vergunningsaanvragen is archeologisch vooronderzoek uitgevoerd. Conclusie hieruit is dat er onder archeologische begeleiding moet worden gegraven.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden dient één boom gekapt te worden. Flora- en faunaonderzoek heeft aangetoond dat dit geen aantasting van de waarden oplevert.

3.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

Naar aanleiding van dit projectplan moeten de wijzigingen in het waterstaatswerk worden meegenomen in een wijziging van de legger. De legger bestaat uit kaarten en teksten. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook worden daarin de zogeheten kunstwerken vermeld zoals bruggen, stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en burgers op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de legger waar de diverse keurzones geografisch gelegen zijn. In deze keurzones gelden er regels voor diverse activiteiten. Deze regels zijn vastgelegd in de Keur Waterschap Rijn en IJssel 2009 en houden bijvoorbeeld in dat er niet gegraven mag worden zonder vergunning van het waterschap (watervergunning). Ook kunnen in de legger onderhoudsverplichtingen worden geregeld.

Voor het vaststellen van de legger wordt een apart besluit genomen.

Verder zijn de volgende vergunningen en besluiten van belang:

<u>Vergunningen/Besluiten</u>	<u>Bevoegd gezag</u>
Omgevingsvergunning (kapvergunning en monumentenvergunning)	gemeente Winterswijk
Onttrekken en lozen van grondwater	waterschap Rijn en IJssel
Besluit Bodemkwaliteit	gemeente en/of waterschap

3.3 Planning

De uitvoering van de werkzaamheden is voorzien in de periode april tot en met juli 2016.

3.4 Overige uitvoeringsaspecten

De volgende werkzaamheden zijn onderdeel van het totale project, maar betreft geen onderdeel van dit projectplan:

- De renovatie van de kademuur aan de rechteroever.
- De vervanging van de bestaande brug over de stuw.
- Het herstel van het betonnen vloedbed.

Renovatie van de kademuur rechteroever

De kademuur aan de rechteroever (stroomafwaarts kijkend; zijde restaurant) verkeerd in een redelijke staat en wordt gerenoveerd. Ongewenste begroeiing wordt verwijderd, loszittende stenen en voegen worden uitgehakt en hersteld. Door deze werkzaamheden wijzigt de legger van het waterschap echter niet, waardoor voor dit onderdeel geen projectplan hoeft te worden vastgesteld.

Vervangen brug

Ten behoeve van de vervanging van de stuw en het herstel van de kademuren dient de brug over de stuw tijdelijk te worden verwijderd. De brug wordt geheel gerenoveerd en na afloop van de werkzaamheden weer teruggeplaatst.

De gerenoveerde brug krijgt aan beide zijden van de weg een leuning. Bovendien wordt rekening gehouden met de cultuurhistorisch elementen van de oude stuw. Door deze werkzaamheden wijzigt de legger van het waterschap echter niet, waardoor voor dit onderdeel geen projectplan hoeft te worden vastgesteld.

Reparatie vloedbed

Na het droog zetten van de bouwput is een uitgebreide inspectie van het vloedbed mogelijk. Afhankelijk van de geconstateerde schadebeelden wordt besloten tot reparatie of volledige vervanging van het vloedbed. Aan het einde van het vloedbed wordt een afsluitende damwand aangebracht om onderspoeling te voorkomen. Aansluitend hieraan wordt een bodembekleding aangelegd om toekomstige uitspoeling van de molenkolk te voorkomen. Door deze werkzaamheden wijzigt de legger van het waterschap echter niet, waardoor voor dit onderdeel geen projectplan hoeft te worden vastgesteld.

4 Procedure

Het eerste ontwerp van het projectplan Waterwet heeft conform de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van 16 juni tot en met 28 juli 2015 ter inzage gelegen. Hierop heeft het waterschap meerdere schriftelijke zienswijzen ontvangen van dezelfde indiener. Op 1 december 2015 heeft het college van dijkgraaf en heemraden bovengenoemd projectplan ingetrokken omdat het plan substantieel is gewijzigd.

Het gewijzigde ontwerp van het projectplan Waterwet heeft conform de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van 8 december 2015 tot en met 19 januari 2016 ter inzage gelegen. Hierop heeft het waterschap meerdere zienswijze ontvangen van dezelfde indiener. De inhoud van de eerste zienswijzen en de inhoud van de zienswijzen die zijn ingediend op het vastgestelde projectplan van 1 december 2015 hebben op het punt van de bereikbaarheid van het perceel van de indiener geleid tot wijziging van het projectplan Waterwet.

Na vaststelling van het definitief besluit inzake het projectplan Waterwet door het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Rijn en IJssel wordt dit projectplan bekend gemaakt op de websites: www.wrij.nl/actueel/bekendmakingen en <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/waterschapsblad>.

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden met ingang van de dag na die waarop het projectplan Waterwet ter inzage is gelegd, gedurende zes weken, tegen het besluit beroep instellen bij de Rechtbank Gelderland, locatie Arnhem, Afdeling bestuursrecht, Postbus 9030 (6800 EM) te Arnhem. Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Het instellen van beroep bij de rechtbank tegen het definitief vastgesteld projectplan Waterwet is in beginsel alleen mogelijk voor degenen die in de ontwerpfase een zienswijze hebben ingediend.

Het indienen van een beroepschrift heeft geen schorsende werking. Dit betekent dat het besluit blijft gelden in de tijd dat het beroepschrift in behandeling is. Als een belanghebbende dit niet wilt, bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen heeft voor de belanghebbende, dan kan hij/zij een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de hierboven genoemde rechtbank.

Afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet is van toepassing op de vaststelling van het onderhavig projectplan. Alle beroepsgronden dienen in het beroepschrift te worden

opgenomen. Na afloop van de beroepstermijn kunnen de beroepsgronden niet meer worden aangevuld. Het indienen van een “pro forma” beroepschrift is dus niet mogelijk.

5 Contactpersoon uitvoering werken

Voor meer informatie over het projectplan Waterwet kunt u terecht bij de heer R.H.J. Stapelbroek. De contactpersoon kan uw vragen beantwoorden en het plan met u doornemen.